

Behandelwijzer Chemotherapie

| bijzonder betrokken |

Behandelwijzer chemotherapie

Eigendom van:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Telefoonnr: _____

Bij verlies wordt de vinder dringend verzocht contact op te nemen met de eigenaar van dit boekje

---

Belangrijke telefoonnummers.

Ziekenhuis

Algemeen nummer: 040-2864040

Afdeling Oncologie 040-2864847, (24 uur per dag)

Poliklinieken

Poli Interne geneeskunde 040-2864873

Poli. Pulmonologie 040-2864871

Dagbehandeling afdeling Oncologie

Van maandag t/m vrijdag

Van 7.30-16.00 040-2864228

Poliklinische oncologisch verpleegkundige (POV)

040-2864847

Bereikbaar op maandag en donderdag.

Uw huisarts .....

Uw wijkverpleegkundige .....

Overige .....

Inhoud

1. Waarom dit boekje?
2. De chemokuur
3. Welke bijwerkingen kunnen optreden en wat kunt u ertegen doen.
4. Controle van het bloed
5. Redenen om te waarschuwen
6. Bij de volgende klachten waarschuwen
7. Informatie voor familie
8. Overige informatie
9. Aantekeningen en notities
10. Inlegvel met het schema van uw chemokuur

---

1. Waarom dit boekje?

U hebt in overleg met uw specialist besloten om u binnenkort met cytostatica (chemokuur) te laten behandelen. Deze behandeling houdt in dat u gedurende een langere periode een kuur gaat volgen met medicijnen die de celdeling remmen. Een andere naam voor deze behandeling is chemotherapie(chemokuur)

Informatie over de behandeling

Voor u gaat beginnen met de chemotherapie, vindt er een gesprek plaats met uw arts en de oncologie verpleegkundige over de behandeling en de meest voorkomende bijwerkingen.

Aangezien het om veel informatie gaat, is het niet eenvoudig om alles in één keer te onthouden.

Daarom is deze informatie opgeschreven in deze behandelwijzer, zodat u thuis alles nog een rustig kunt nalezen.

De behandelwijzer is ook bedoeld om informatie door te geven aan hulpverleners met wie u thuis te maken heeft.

Tijdens de behandelperiode kan het namelijk voorkomen dat u, behalve met de specialist en de verpleegkundige in het ziekenhuis, ook te maken krijgt met de huisarts, thuiszorg of tandarts.

Het is belangrijk dat zij ook weten dat u met chemotherapie behandelt wordt en welke medicijnen u gebruikt, welke adviezen u krijgt, enzovoorts.

Daarvoor dient het inlegvel met het schema over uw chemokuur.

Dit inlegvel krijgt u van de verpleegkundige van afdeling Oncologie.

Bovendien informeren wij de huisarts schriftelijk over de chemokuur die u krijgt en de bijwerkingen die hierbij kunnen optreden. Uw huisarts is dus op de hoogte van uw behandeling, waardoor u met vragen en problemen eventueel ook bij hem/haar terecht kunt.

Pagina voor eigen aantekeningen

In deze behandelwijzer kunt u zelf ook aantekeningen maken en uw vragen opschrijven. Dit kan op de laatste bladzijde van dit boekje. Tijdens een volgend bezoek aan uw huisarts of het ziekenhuis kunt u dan uw vragen stellen.

Het gebruik van het boekje

Het is de bedoeling dat u:

- uw persoonlijke gegevens invult;
- uw afsprakenkaart en ponsplaatje in de behandelwijzer bewaart.

---

2. De chemokuur

Er zijn vele soorten chemokuren. Verreweg de meeste worden toegediend via een infuus, sommigen in tabletvorm.

Vaak bestaat een kuur uit een combinatie van verschillende cytostatica (= chemokuur) aangevuld met enkele andere medicijnen, die bijvoorbeeld bepaalde bijwerkingen tegengaan

Voor de toediening van de chemokuur komt u naar afdeling Oncologie. Afhankelijk van de duur van de kuur verblijft u op de verpleegafdeling, of krijgt u de kuur op het dagcentrum. Beiden horen bij afdeling Oncologie. Op de eerste dag van de eerste kuur verblijft u altijd een nacht in het ziekenhuis. Dit om te kijken hoe u de medicijnen verdraagt. U kunt dan ook vragen stellen.

De verpleegkundige brengt het infuus in en begeleidt u tijdens de behandeling. Een chemokuur wordt altijd via een bepaald schema gegeven. Op het inlegvel kunt u lezen hoe het schema er in uw geval uitziet. Ook staan er bijwerkingen vermeld die kunnen op treden na toediening van de chemokuur.

In hoofdstuk 3 kunt u lezen wat u kunt doen om die bijwerkingen te voorkomen of te verminderen.

Poliklinische oncologie verpleegkundige (pov)

Gedurende de periode dat u poliklinisch chemokuren ondergaat, krijgt u ook enkele malen een afspraak met de poliklinische oncologie verpleegkundige (pov). Dit vindt plaats na de eerste kuur en voor of na de laatste kuur. Hier kunt u vragen stellen en uw ervaringen bespreken. De pov kan u mogelijk ook praktische tips geven ten aanzien van de bijwerkingen van de chemokuur of begeleiding bij het omgaan met uw ziek zijn. Deze afspraak staat gekoppeld aan uw afspraak bij de arts. Indien u tussendoor vragen of behoefte heeft aan een gesprek kunt u altijd bellen voor een extra afspraak.

---

3. Welke bijwerkingen kunnen optreden en wat kunt u er tegen doen?

In dit hoofdstuk vindt u een algemeen overzicht van allerlei mogelijke bijwerkingen van de chemokuur. Daarbij staan adviezen vermeld om die bijwerkingen te voorkomen of te verminderen. Lang niet alle bijwerkingen zullen bij u voorkomen. Op het inlegvel met het schema van uw cytostaticakuur staan de bijwerkingen die bij die kuur voorkomen. Deze bijwerkingen kunt u dan opzoeken in het volgende hoofdstuk.

Ook hiervoor geldt: ze **kunnen** optreden, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn.

Overigens zegt de mate waarin bijwerkingen optreden niets over het effect van de behandeling op de ziekte.

De adviezen die beschreven staan kunt u het beste al volgen bij de aanvang van de kuur.

De folders waarna verwezen wordt zijn verkrijgbaar op afdeling oncologie of het patiëntenservicebureau.

Dun of uitvallend haar

Tegen het optreden van haaruitval is niets te doen.

Haaruitval begint 1 a 2 weken na de aanvang van de behandeling. Dit kan gepaard gaan met een gevoelige of pijnlijke hoofdhuid, zogenoemde haarpijn. Tevens kan het zijn dat u ook andere lichaamsbehaaring verliest, bijvoorbeeld: wimpers, wenkbrauwen en schaamhaar. Het haar groeit echter weer aan na het stoppen van de chemokuur.

Voor aanvang van de behandeling wordt met u besproken of een pruik nodig zal zijn en waar u die kunt verkrijgen. U ontvangt een machtiging zodat u een deel van de kosten kunt declareren bij uw verzekering.

U kunt het beste voordat het haar gaat uitvallen een afspraak maken

---

bij de kapper, zodat deze uw eigen haardracht kan zien.
Informatie kunt u krijgen via de pov of het patiëntenservicebureau.

Advies:

- Veel mensen vinden het prettig om het haar kort te laten knippen voordat het uitvalt.
- Verzorg en droog het haar voorzichtig. Gebruik een milde shampoo en een crèmespoeling.
- Bij haarpijn kunt u slapen op een satijnen kussensloop.
- Permanenten of verven van het haar is af te raden.

Folder: “Goed verzorgd, beter gevoel”

Verminderde eetlust

Eetlust kan verminderd worden door de ziekte en behandeling.

- Gebruik regelmatig kleine maaltijden. Een lege maag kan ook een misselijk gevoel geven.
- Als u gebraakt hebt laat uw maag dan weer langzaam wennen aan vast voedsel (biscuitjes)
- Vermijd geuren die u tegenstaan. (bijv. parfum, etensgeuren, gebruik zonodig kant en klaar maaltijden)
- Bij misselijkheid na bestraling: eet of drink niet meteen na de bestraling.
- Bij misselijkheid na de chemokuur: Forceer niets de eerste dagen. Haal de schade in de volgende weken tussen de kuren door in. Drinken is deze dagen belangrijker dan eten.

Folder: “Goede voeding bij kanker”

Huidveranderingen

Onder invloed van de medicijnen kan uw huid droog, rood of schilferig worden of extra pigmentaties krijgen. Ook kan de huid gevoeliger zijn.

Advies:

- Gebruik regelmatig bodylotion(zonder alcohol en/of parfum) bij een droge huid.
- Vermijdt overmatig zonlicht. U mag gewoon naar buiten maar niet zonnen.
- Gebruik een zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor.
- Tegen de extra pigmentaties is niets te doen.
- Bij hinderlijke huidverandering de arts waarschuwen, deze kan u eventueel doorverwijzen naar een dermatoloog

---

Misselijkheid en braken

Door de chemokuur wordt het braakcentrum in de hersenen geprikkeld waardoor u misselijk kunt worden.

U krijgt vooraf gaand aan de chemokuur medicijnen tegen de misselijkheid en een recept om de medicijnen ook thuis te kunnen gebruiken. Heeft u desondanks toch last van misselijkheid meldt dit dan zodat u extra medicijnen voorgeschreven krijgt.

Advies:

- Gebruik de medicijnen ook bij geringe misselijkheid, zodat u kunt blijven eten en drinken.
- Eet op tijdstippen wanneer u niet misselijk bent, overdag of 's nachts als u wakker bent.
- Probeer voldoende te drinken 1,5- 2 liter. Een vochttekort kan misselijkheid verergeren en geeft een vieze smaak in de mond.

Smaak-reuk verandering

Smaak of reuk verandering kan veroorzaakt worden door de behandeling. Hier is weinig aan te doen.

Advies:

- Probeer verschillende producten uit.
- Zorg dat de maaltijd er aantrekkelijk uit ziet.
- Maak gebruik van kruiden.
- Blijf voldoende eten en drinken.

-

- **Folder:** “goede voeding bij kanker”

Irritatie of ontsteking in de mond

Het slijmvlies in de mond is erg gevoelig voor cytostatica. Irritatie of ontsteking begint meestal 5-7 dagen na toediening van de medicijnen. Voordat u begint met de chemokuur wordt u aangemeld bij de mondhygiënist. U krijgt een afspraak ter controle van het gebit. Tevens kunt u in de loop van de behandeling bij problemen of vragen contact hiermee opnemen.

Het is heel belangrijk om tijdens aanvang van de behandeling al met voorzorgsmaatregelen te beginnen die door de mondhygienist worden gegeven.

Folder: "Mondverzorging bij chemotherapie".

Als u een (controle) bezoek brengt aan uw tandarts, vermeld dan altijd dat u bezig bent met een chemobehandeling.

Vermoeidheid

Vermoeidheid kan een direct of een indirect gevolg zijn van de behandeling.

Advies:

- Zorg voor voldoende nachtrust
- Rust tussendoor.
- Verdeel werk/activiteiten over de dag.
- Zorg voor afleiding.
- Steek alleen energie in dingen die voor u de moeite waard zijn (bijv. activiteiten met partner, kinderen, kleinkinderen)
- Probeer voeding en vocht op peil te houden.
- Vraag hulp in de huishouding aan.
- Probeer de vermoeidheid te aanvaarden, verzet of niet accepteren vraagt veel energie.

Folders: Vermoeidheid bij kanker. "help, ik ben zo moe!"

Invloed op werking van het beenmerg

Beenmerg is belangrijk voor de aanmaak van bloedcellen. Cytostatica remt de werking van het beenmerg. Om het effect van de chemokuur op uw beenmerg na te gaan wordt voor elke kuur uw bloed gecontroleerd.

Tegen de verminderde aanmaak van het beenmerg kunt u zelf niets doen. De hoeveelheid van bloedcellen is het laagst 8-10 dagen na de eerste dag van de kuur. Dit herstelt zich zelf weer. Omdat u dan thuis bent is het voor u belangrijk te weten wat u kunt doen als er zich problemen voordoen.

Verminderde rode bloedlichaampjes (Hemoglobine = Hb)

De aanmaak van de rode bloedlichaampjes is verminderd. Dit geeft kans op bloedarmoede.

Dit kan gepaard gaan met vermoeidheid. Dit verbetert echter weer als de aanmaak weer hersteld is. Soms is er een bloedtransfusie nodig.

Advies:

- Let op klachten van vermoeidheid, bleekheid. Neem zondig contact op met uw behandelend arts.
- Pas uw inspanningen aan en rust iets meer.

Verminderde bloedplaatjes (trombocyten)

Trombocyten zorgen voor de stolling van bloed. Wanneer de aanmaak van de trombocyten verminderd is, geeft dit een verhoogde kans op:

- Blauwe plekken
- Bloedneus
- Bloedend tandvlees
- Bloed bij de urine of ontlasting
- Onderhuidse bloedinkjes (rode puntjes)

Advies:

- Gebruik een zachte tandenborstel.
- Elektrisch scheren in plaats van met een mesje.
- Wanneer menstruatie langer dan 4-5 dagen duurt en veel heftiger is dan normaal, neem dan contact op met uw behandelend arts.
- Vermijd activiteiten of sporten waarbij u zich kunt bezeeren.
- Gebruik handschoenen bij het werken met risico op verwonding (knutselen, tuinieren).

Te weinig bloedplaatjes (trombocyten)

Indien uw arts u verteld heeft dat u te weinig bloedplaatjes heeft dient u met de volgende punten rekening te houden.

- Vermijd zetpillen.
- Gebruik geen aspirine.
- Gebruik geen alcohol.
- Niet persen op de ontlasting.

Verminderde witte bloedlichaampjes (leucocyten)

Witte bloedlichaampjes zorgen voor de afweer. De aanmaak van de witte bloedlichaampjes is verminderd. Dit maakt dat u eerder vatbaar bent voor infecties. Deze kans is het grootst 8-10 dagen na de chemokuur.

Advies:

- **Neem bij koorts hoger dan 38,5°C of koude rilling**, direct contact op met het ziekenhuis.
- Vermijdt contact met geïnfekteerde personen (bijv. griep en verkoudheid).
- Zorg voor goede lichaamshygiëne.
- Was uw handen regelmatig, met name voor het eten en na toilet bezoek.
- Voorkom wondjes of verzorg ze goed.
- Zorg voor voldoende vochtinname.
- Zorg voor voldoende rust.

Folder: "Chemotherapie".

Verandering van het ontlastingspatroon

Dit kan een direct of indirect gevolg zijn van de behandeling.

Diarree

Advies:

- Voldoende drinken. Minimaal 2 liter per dag.
- Gebruik ook enkele koppen bouillon, tomaten/groentesap. Deze voedingsmiddelen bevatten kalium en zout.
- Gebruik kleine maaltijden.
- Af te raden zijn kool, ui en prei in verband met gasvorming.
- Gebruik weinig suiker (Suiker werkt namelijk laxerend).
- Overleg met uw arts als u diarree heeft die langer dan 48 uur duurt.

Obstipatie (verstopping)

Advies:

- Veel drinken;
- Vezelrijke voeding, bruin volkoren brood, groente en fruit;
- Bewegen indien mogelijk;
- Warme dranken met cafeïne;
- Lauw water op de nuchtere maag.

Heeft u langer dan 2 tot 5 dagen geen ontlasting, overleg dan met uw arts.

Involed op de seksualiteit

Door de bijwerkingen van de kuren kan de zin in vrijen verminderd zijn. De behoefte aan tederheid en knuffelen kan juist toenemen.

Door de medicijnen kan de vagina droger zijn en kan er bij en na seksueel contact bloedverlies optreden.

Aarzel niet om problemen op dit gebied te bespreken met uw arts of verpleegkundige.

Advies:

- Glijcreme gebruiken, bijv. Sensilube of Replens (gel voor vaginaal gebruik)
- Tijdens de dagen dat afvalstoffen in de uitscheidingsproducten zitten, zoals in het sperma en slijmvliezen van de vagina, dient de man een condoom te gebruiken. Deze dagen staan vermeld op het inlegvel met het schema van uw chemokuur.

Folders: “Kanker en seksualiteit”.

Vruchtbaarheid

Indien u een kindwens heeft overleg dan met uw specialist welke consequenties de behandeling heeft voor uw vruchtbaarheid.

Overleg ook over het gebruik van anticonceptie.

Advies:

- Tijdens de behandeling dient u continu voorbehoedsmiddelen te gebruiken om een eventuele zwangerschap te voorkomen.

Invloed op de menstruatie

Afhankelijk van de soort chemokuur is het mogelijk dat uw menstruatie patroon verandert. Dit kan variëren van een keer overslaan tot geheel wegblijven van de menstruatie.

Bij sommige vrouwen komt de menstruatie niet meer terug. Dit kan gepaard gaan met overgang klachten zoals opvliegers of een wisselend humeur.

Bij problemen of vragen kunt u contact opnemen met pov.

4. Controle van het bloed

Voor elke behandeling controleert uw arts of uw beenmerg zich voldoende hersteld heeft na de vorige kuur. Dit wordt enkele dagen voor de kuur door middel van een bloedonderzoek gecontroleerd.

In verband met de uitslag is het gewenst om een half uur voor de polikliniek afspraak bloed te laten prikken, zodat uw arts de uitslag heeft als u bij hem op controle komt.

Het kan zijn dat het beenmerg onvoldoende hersteld is en dat de kuur uitgesteld wordt. U krijgt dan van de polikliniek assistente een nieuw afspraak.

---

5. Redenen om te waarschuwen

Bij de volgende klachten dient u nog **DEZELFDE** dag contact op te nemen met de afdeling.

- Koorts boven de 38,5°C ;
- Koude rillingen;
- Langdurig bloedneuzen (langer dan 30 min.);
- Blauwe plekken, zonder dat u bent gevallen of u hebt gestoten;
- Aanhoudend bloeden van een wondje (langer dan 30 min.)
- Bloed in de ontlasting of urine.
- Plotselinge huiduitslag
- Menstruatie langer dan 5 dagen en veel heftiger dan normaal.

In het weekend, 's avonds of 's nachts kunt u contact opnemen met afdeling Oncologie.

Geef altijd duidelijk aan wat er aan de hand is en vermeld dat u een patiënt bent die een chemobehandeling ondergaat.

6. Bij de volgende klachten waarschuwen.

- Braken langer dan 24 uur;
- Diarree langer dan 48 uur;
- Obstipatie (verstopping) langer dan twee tot vijf dagen;

Als u twijfelt of u zich onzeker voelt over bepaalde klachten die u hebt, neem ook dan contact op met uw specialist, afdeling oncologie of uw huisarts. **Telefoonnummers vindt u vooraan in dit boekje.**

---

7. Informatie voor de familie

Uw partner/familielid wordt behandeld met cytostatica. De afvalstoffen van deze medicijnen worden weer uitgescheiden via urine, ontlasting, braaksel en transpiratie. Wanneer een ander in aanraking komt met deze uitscheidingsprodukten, neemt deze persoon een deel van deze afvalproducten op (bv. via de huid, of door middel van de ademhaling). Deze persoon zal hier niet ziek van worden. Maar omdat bekend is dat cytostatica op de lange termijn schade kan berokkenen aan gezonde cellen, is het wenselijk om hier zo min mogelijk mee in aanraking te komen. Vandaar enkele adviezen. De periode waarop deze adviezen van toepassing zijn, staat vermeld op het behandelingschema.

Urine en ontlasting

- De patiënt maakt zoveel mogelijk gebruik van hetzelfde toilet
- Mannen worden verzocht om zittend te plassen
- Spoel het toilet na gebruik 2x door, met de deksel dicht.
- Indien patiënt een blaaskatheter of stoma heeft, dient hij dagelijks de opvangzak te ledigen in het toilet, door deze langs de rand leeg te gieten.
- Wanneer patiënt geholpen moet worden met katheterzak, stoma of urinaal, wegwerphandschoenen gebruiken.
- Bij gebruik van urinaal deze ledigen in het toilet, met de bril omhoog, en via de rand met afgewend gezicht leeggieten

Braaksel

- Indien mogelijk maakt patiënt gebruik van het toilet.
- Indien dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk gebruik maken van wegwerpmaterialen.
- Draag wegwerphandschoenen bij het opruimen van materialen of het helpen van de patiënt.

Overige uitscheidingsproducten.

De hoeveelheid cytostatica in uitscheidingsproducten zoals transpiratievocht, tranen en speeksel is zo laag dat er geen specifieke maatregelen genomen hoeven te worden. Wanneer de patiënt heftig transpireert, dan beddengoed en kleding wel als 'bevuild' behandelen, en dus handschoenen dragen bij het verschonen.

Ook zitten er afvalstoffen van de cytostatica in de zaadcellen van de man wanneer hij chemo krijgt, of in de slijmvliezen van de vagina wanneer de vrouw chemo krijgt. Daarom wordt het gebruik van een condoom geadviseerd in de dagen waarin men voorzichtig dient te zijn met uitscheidingsproducten.

Verder zijn er geen voorzorgsmaatregelen nodig voor het aanraken, knuffelen of kussen van een ander.

Morsen van uitscheidingsproducten.(meer dan ongeveer 5 ml)

- Trek wegwerphandschoenen aan.
- Dep met keuken- of toiletpapier, tissues of wegwerponderleggers.
- Bevochtig de plek driemaal met koud water en dep droog met keuken- of toiletpapier, tissues of wegwerponderleggers. Gooi dit weg in een plastic zak.
- Reinig de plek hierna naar eigen inzicht.
- Handen wassen

Met uitscheidingsproducten bevuild wasgoed.

Indien op de verpleegafdeling kleding bevuild raakt, wordt dit door de verpleegkundige in een plastic zak gedaan en wordt er een sticker **cytostatica, handel volgens procedure** opgeplakt. Indien thuis kleding of wasgoed met uitscheidingsproducten bevuild raakt, geldt het volgende:

- Laat de patiënt de kleding direct uittrekken. Indien U daarbij helpt, draagt U wegwerphandschoenen.
- Besmette kleding spoelt U direct in de wasmachine via het koude spoelprogramma uit. Vervolgens kiest U een wasprogramma dat

---

geschikt is voor materiaal van de kleding (incl. voorwas). Als het niet mogelijk is het wasgoed direct in de wasmachine te wassen, moet dit in een goed afgesloten plastic zak bewaard worden.

- Bij het overbrengen van de was naar de wasmachine dient U wegwerphandschoenen te dragen. Het met cytostatica besmette wasgoed moet altijd apart van ander wasgoed gewassen worden.
- Indien het wasgoed vaste uitwerpselen bevat, deponeert U deze voorzichtig en met behulp van tissues in het toilet (handschoenen aan). Doe dit voorzichtig, zonder te spatten. De uitwerpselen doorspoelen met het deksel gesloten.

Schoonmaken.

- Het door de patiënt gebruikte toilet (of urinaal, ondersteek) dient minimaal éénmaal per dag met afwasmiddel of groene zeep te worden schoongemaakt. Draag hierbij wegwerphandschoenen. De handen hierna goed wassen.
- De bad- en wasgelegenheid reinigen zoal u gewent bent.

Besmet afval.

Verzamel alle afvalmateriaal waar de patiënt mee in contact is geweest (gebruikte handschoenen, lege urineopvangzak, onderleggers, keuken- of toiletpapier, tissues etc.) in een aparte plastic vuilniszak. Sluit deze goed af en deponeer deze bij het normale huisafval.

Bestek en serviesgoed.

Deze kunnen na gebruik met de hand of in de afwasmachine gereinigd worden.

Tot slot.

Wij hopen u voldoende geïnformeerd te hebben over beschermende maatregelen die u thuis treft na behandeling met cytostatica. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u de afdeling oncologie bellen.

---

8. Overige informatie

Mondhygiëniste

Voordat u behandeld gaat worden met chemotherapie krijgt u een afspraak met de mondhygiëniste.

Mocht u tijdens de behandeling vragen of problemen hebben kunt u contact op nemen met de **polikliniek kaak chirurgie tel 040-2864294**

Pastorale dienst

Wanneer u contact wilt opnemen met een medewerker van de pastorale dienst, voor een gesprek en ondersteuning, kunt u bellen met het ziekenhuis, **telefoonnummer: 040-2864090 en vragen naar pastorale dienst.**

Ook kunt u dit regelen via de verpleegkundige.

Thuiszorg

Tijdens de opname praat de afdelingsverpleegkundige of maatschappelijk werker met u over uw ontslag. Tijdens dit gesprek kan aan de orde komen dat thuiszorg in uw situatie wenselijk is.

Met uw toestemming zal de verpleegkundige u dan aanmelden voor thuiszorg. Een thuiszorgmedewerker neemt dan vervolgens contact met u op.

Diëtist

Wanneer u in gewicht afneemt en u moeite heeft om voldoende te eten, bestaat er de mogelijkheid om een diëtist te raadplegen.

U kunt via de arts of verpleegkundige een afspraak met haar maken.

Inloophuis “de Eik”

Het inloophuis is voor mensen met kanker en hun naasten in de regio Eindhoven. U kunt daar binnen lopen voor een individueel of groeps gesprek, informatie, creatieve activiteiten enz.

Het patiëntenservicebureau

Het patiëntenservicebureau van het St. Annaziekenhuis vindt u op de begane grond nummer: 19

U kunt daar terecht met allerlei vragen over de gang van zaken in het ziekenhuis, over behandeling, verpleging en informatiemateriaal.

Ook kunt u hier allerlei adressen krijgen van patiëntenverenigingen en dienst of hulpverlenende instanties.

Alle genoemde folders in dit boekje zijn verkrijgbaar in het patiëntenservicebureau.

U kunt voor vragen ook telefonisch contact opnemen.

Telefoon: 040-2864874

Het patiëntenservicebureau is geopend van

maandag tot en met donderdag van 09.00 - 16.00 uur

Vrijdag van 09.00 - 12.30 uur

E-mail: patiëntenvoorlichting@st-anna.nl

Website: www.st-anna.nl

Colofon

De tekst van de behandelwijzer is gebaseerd op de behandelwijzer uitgegeven door het Integraal Kankercentrum Amsterdam (IKA)

---

9. Aantekeningen en notities

U kunt een informatie folder meenemen op afdeling of via www.inloophuis-de-eik.nl Hier vindt u ook het laatste nieuws over lezingen en andere activiteiten.

Patiëntenvereniging

Voor veel aandoeningen bestaan er patiëntenverenigingen. Deze geven nadere voorlichting, kunnen u in contact brengen met 'lotgenoten' en ondernemen soms allerlei andere activiteiten. Veel verenigingen geven folders, brochures of tijdschriften uit.

Voor mensen met kanker zijn er vele verenigingen actief, zowel landelijk als regionaal.

Wees selectief met informatie die u op het internet opzoekt. Bespreek met uw arts/ oncologie verpleegkundige of deze informatie op u van toepassing is. Om enkele voorbeelden te noemen: er zijn verenigingen voor mensen met borstkanker, longkanker, gynaecologische kanker, de ziekte van Hodgkin en vele anderen.

Ook zijn er verenigingen voor jongeren met kanker, ouders van kinderen met kanker, enzovoorts.

Voor informatie kunt u contact opnemen met het Patiëntenservicebureau van het St. Annaziekenhuis.

Zie bladzijde 25 Het Patiëntenservicebureau.

INT002
12-06